

XESÚS ALONSO MONTERO

CURRICULUM E BIBLIOGRAFÍA

ACADEMIA
BA
LUÑA

05

teca

1993

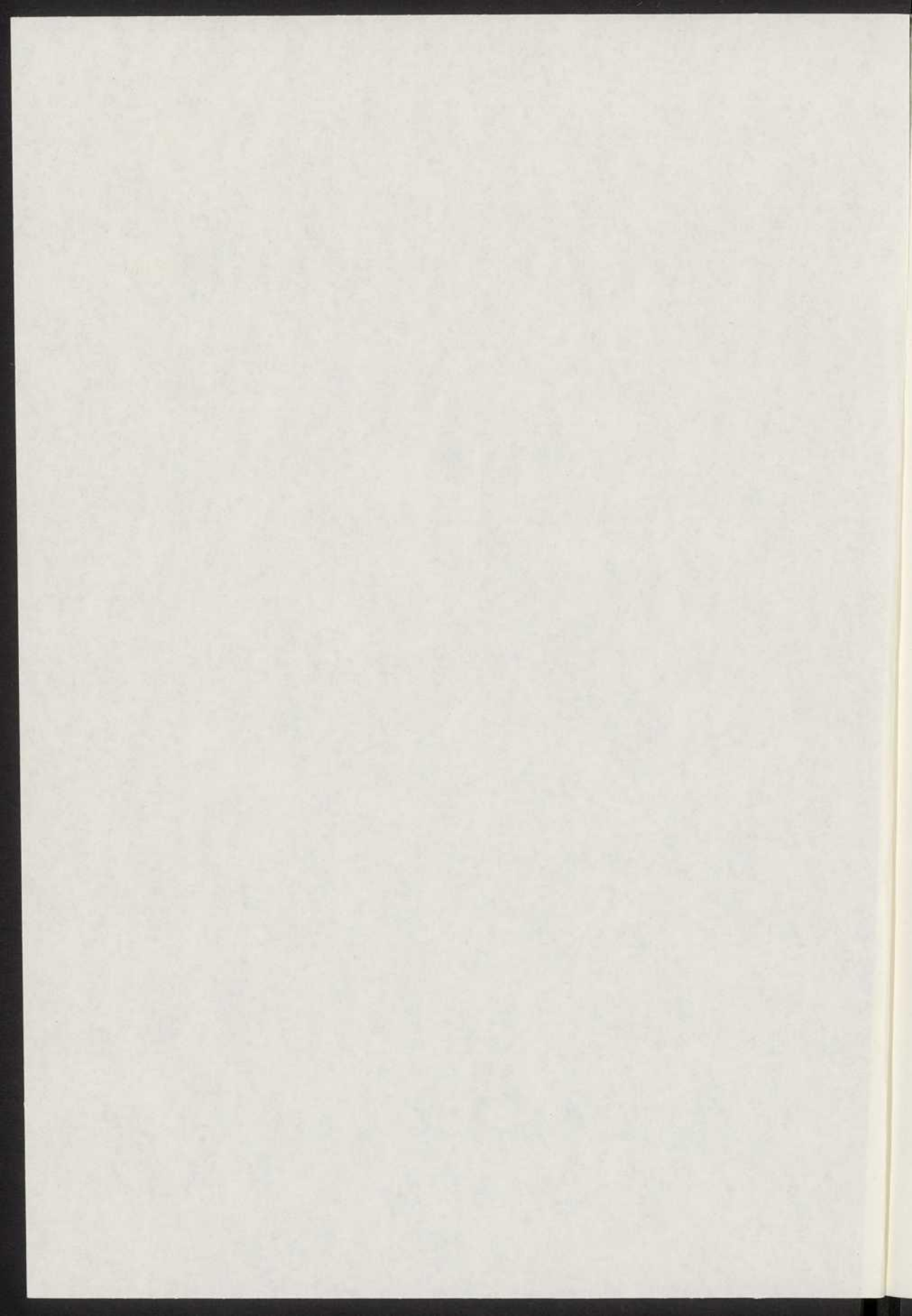
REAL ACADEMIA
GALEGA
A CORUÑA

35305

Biblioteca

CURRICULUM E BIBLIOGRAFIA

Biblioteca

CURRICULUM E BIBLIOGRAFÍA

CONFIDENTIAL

XESÚS ALONSO MONTERO

CURRICULUM E BIBLIOGRAFÍA

1993

ARTICOLI

A. Curriculum (académico, institucional)

Xesús Alonso Montero (Vigo, 26-11-1928)

Nota previa

Este opúsculo bio-bibliográfico foi editado con motivo da recepción de don Xesús Alonso Montero como membro numerario da Real Academia Galega (Ourense, 30 de outubro de 1993). Aínda que exento, adxuntouse ó volume no que se recolle o seu discurso de ingreso ("*Manifestos*" en verso en favor da poesía civil...) e maila contestación do Excmo. Sr. D. Xosé Filgueira Valverde. Volume e opúsculo foron entregados ós asistentes ó termino desa sesión académica.

Ambos traballos foron impresos mercé a unha subvención da Excma. Deputación Provincial de Ourense, institución anfitriona do susodito acto académico.

V. Doutor en Filoloxía e Letras, Universidade de Salamanca, 1950.
* Tesá de levantamento (dirixido polo prof. J.L. Paredes Toral): *Langar e castro de Chousa Eirósquez (un só poema galego)*.

VI. Profesor (non numerario) da Universidade de Santiago na Cadeira Univerxaria de Vigo.

VII. Membro numerario da Real Academia de Arquivos, 1983.
* Discurso de ingreso: "*Do poema galego medieval*" (V. Fariña Vigo, 11-11-1983).

THE STATE

The state is a political organization that is organized for the purpose of governing a territory and its people. It is a legal entity that has the power to make laws, enforce laws, and administer justice. The state is a sovereign entity that is not subject to the authority of any other state or power. It is a permanent organization that is not subject to dissolution. The state is a legal entity that has the power to make laws, enforce laws, and administer justice. The state is a sovereign entity that is not subject to the authority of any other state or power. It is a permanent organization that is not subject to dissolution.

A. Curriculum (académico, institucional)

de

Xesús Alonso Montero (Vigo, 28-11-1928)

- I. Bacharelato (Ribadavia; Instituto Santa Irene de Vigo), 1943-48.
- II. Licenciado en Filosofía e Letras (especialidade de Filoloxía Románica), Universidade de Madrid, 1953 (con Premio Extraordinario).
- III. Catedrático de Lingua e Literatura Españolas de Escolas de Ma-xisterio, 1956.
●Destinos: Santiago, Palencia, Lugo.
- IV. Catedrático de Lingua e Literatura Españolas de Institutos Na-cionais de Ensino Medio, 1959.
●Destinos: Palencia, Lugo, Vigo.
- V. Doutor en Filosofía e Letras, Universidade de Salamanca, 1966.
● Tese de doutoramento (dirixida polo prof. J.L. Pensado Tomé): *Lengua y estilo de Curros Enríquez (en su poesía galle-ga)*.
- VI. Profesor (non numerario) da Universidade de Santiago no Cole-xio Universitario de Vigo.
- VII. Membro numerario da I-Real Academia de Armenteira, 1983.
●Título do discurso de ingreso: "Da poesía galega medieval" (V. *Faro de Vigo*, 11-11-1983).

- VIII. Membro do Consello da Cultura Galega, 1983.
 ● Vicepresidente segundo desde o 3-11-1983.
 ● Demisión, como Vicepresidente e como membro: 1-7-1984.
- IX. Profesor Titular de Literatura Española da Universidade de Santiago no Colexio Universitario de Vigo, 1984.
- X. Membro numerario da Real Academia Galega, 1984.
 ● Elección: 29-1-1984.
 ● Discurso de ingreso: "*Manifestos*" en verso en favor da poesía civil nos primeiros tempos da Posguerra na Galicia da Terra e na Galicia Emigrante (1939-1962), 30-10-1993.
 ● Resposta do Excmo. Sr. D. Xosé Filgueira Valverde.
- XI. Premio Otero Pedrayo (1988), concedido polas catro Deputacións Galegas a "Persoeiros que se teñan distinguido polo seu traballo sobranceiro na defensa da identidade, lingua e cultura de Galicia".
- XII. Pedrón de Ouro 1992.
- XIII. Premio Celanova / Casa dos Poetas, 1993.

Filia Catedrático de
 Literatura Galega na
 Univ. de Santiago.

B. Bibliografía (resumida)

I. Libros

1. *La palabra en la realidad*, Celta, Lugo, 1963.
2. *Cen anos de literatura galega (Catálogo da exposición bibliográfica: 9-12-1963 / 19-12-1963)*, Círculo de las Artes, Lugo, 1964. (Coa colab. de E. Ramos de Castro.)
3. *Lengua y estilo de Curros Enríquez (en su poesía gallega)*, Univ. de Salamanca, 1966 (tese de doutoramento, in.).
4. *Trinta anos de poesía crítica (1936-1966)*. Estudio, escolma (trinta poetas protestan) e notas de..., Tanco, Ourense, 1967. (In.; prohibido polo Ministerio de Información y Turismo).
5. *Realismo y conciencia crítica en la literatura gallega*, Ciencia Nueva, Madrid, 1968.
6. *O que cómpre saber da lingua galega*, Alborada, Buenos Aires, 1969.
7. *Constitución del gallego en lengua literaria*, Celta, Lugo, 1970.
8. *O galego na escola*, Anaya, Salamanca, 1970. (Coa colab. de J.M. Marcos de Abajo.)
9. *Castelao na voz dos poetas / Aportacións pra unha bibliografía*, Edicións do Castro, 1970. (Coa colab. de R. Palmás e E. Ramos de Castro.)
10. *Rosalía de Castro*, Júcar, col. Los Poetas, Madrid, 1972 (8.ª ed., 1990).

11. *Informe —dramático— sobre la lengua gallega*, Akal, Madrid, 1973.
12. *Encuesta mundial sobre la lengua y la cultura gallegas y otras áreas conflictivas (Puerto Rico, Cataluña...)*, id., 1974.
13. *Lingua, literatura e sociedade en Galicia*, id., 1977.
14. *Política e cultura en Galicia en 1977*, Celta, Lugo, 1978.
15. *Escritores: desterrados, namorados, desacougantes, desacougados...*, Edicións do Castro, 1981.
16. *Manuel Curros Enríquez*, 1982 (é o fasc. 122 da *Gran Enciclopedia Gallega*).
17. *Celso Emilio Ferreiro*, Júcar, col. Los Poetas, Madrid, 1982.
18. *Manuel Leiras Pulpeiro: o cidadán e o poeta*, Sálvora, Santiago, 1983.
19. *Celso Emilio Ferreiro para os nenos*, Xunta de Galicia, 1989.
20. *Decálogo da lingua galega*, Edicións do Cumio, Pontevedra, 1990.
21. *Luís Pimentel: biografía da súa poesía*, id., 1991.
22. *Informe(s) sobre a lingua galega (presente e pasado)*, id.
23. *Estudio literario das Festas Minervais Compostelanas de 1697 (prólogo —exento— á ed. facsímil de Fiestas Minervales y aclamación perpetua de las Musas...)*, Colección de Facsímiles da Biblioteca Universitaria de Santiago de Compostela, 1993.
24. *"Manifestos" en verso en favor da poesía civil nos primeiros tempos da Posguerra na Galicia da Terra e na Galicia Emigrante (1939-1962)*, Real Academia Galega, 1993.
25. *O humanismo nas Letras galegas modernas*, Galaxia, no prelo.
26. *Ensaio literarios*, id.

II. Opúsculos

1. *Estudio de un vocabulario agrícola: la vid y la vinicultura en O Ribeiro (Ourense)*, 1952 (in.).
2. *Galicia y Francia. Traducciones*, Círculo de las Artes, Lugo, 1965 (colabora con E. Ramos de Castro).
3. *Curso de Lingüística comparada (gallego-castellano). Introducción, programa y bibliografía, id.*, 1966.
4. *Lengua y estilo de Curros Enríquez (en su poesía gallega)*, Celta, Lugo, 1966.
5. *Xornadas Galegas. Resume das conferencias pronunciadas por... en Buenos Aires e Montevideo*, Federación de Sociedades Galegas, Buenos Aires, 1969.
6. *Gallego básico. Programa, bibliografía y metodología*, Instituto Masculino de Lugo, 1970.
7. *Exposición didáctica de Lingüística Hispánica*, Instituto Masculino de Lugo, 1971.
8. *Pedro Petouto (Traballos e cavilacións dun mestre subversivo)*, Akal, Madrid, 1974 (3.ª ed., 1974).
9. *Castelao, id.*, 1975.
10. *Cronoloxía de Castelao* (tríptico con debuxos de X. Conde Corbal), Ateneo de Ourense, 1975.
11. *Curros Enríquez para nenos*, Ediciones de La Torre, Madrid, 1988.
12. *Xosé Manuel Cabada Vázquez: o home e o poeta*, 1989 (separata do pról. á ed. facsímil de *Vagalumes*, Edición do Castro).
13. *Vida, obra e milagres de Xan da Coba*, Diario 16 de Galicia, Vigo, 1992 (en colab. con C. Casares).

III. Traballos en volumes colectivos

1. "A lingua galega desde Curros", Colección Grial, Galaxia, Vigo, 3, 1951.
2. "Filoloxía e historia cultural da verba saudade", *La Saudade*, Galaxia, Vigo, 1953.
3. "Literatura relixiosa en galego", in Alvilares Moure, Xosé, *O clero e o uso do idioma galego*, Celta, Lugo, 1965.
4. "El gallego: historia, razón, pasión, adversidad y esperanzas de una lengua", *Galicia hoy*, Ruedo Ibérico, París, 1966.
5. "El P. Feijoo y Curros Enríquez", *El P. Feijoo y su siglo*, Oviedo, 1966.
6. "La pugna latín-romance en la enseñanza de la lectura en el siglo XVI", *Actas del III Congreso de Estudios Clásicos*, Madrid, 1968.
7. "Textos griegos y latinos traducidos al gallego", id.
8. "Tres incisiós na problemática do galego", *O porvir da lingua galega*, Celta, Lugo, 1968.
9. "Bibliografía da Lingüística galega", id. (Coa colab. de E. Ramos de Castro.)
10. "O novo romance de cego: alleamento e cinismo", *Galicia ano 70*, Celta, Lugo, 1971.
11. "O cura no cancionero popular galego", *Homenaje al prof. Hans-Karl Schneider*, Ed. Helmut Buske, Hamburg, 1975.
12. "Castelao y Galicia: 1916-1920", Suplementos de *Cuadernos para el Diálogo*, 58, 1975.
13. "Notas sobre o Seminario de Estudos Galegos", *Testemuñas e perspectivas en homenaxe ao SEG*, Edición do Castro, 1978.
14. "Darío Álvarez Blázquez/Lorenzo Varela", *Galicia no ano 79*, Colexio Universitario de Vigo, 1980.

15. "Carta a una compañera de estudios sobre la Universidad", *La Universidad de Santiago*, Santiago, 1980.
16. "Las lenguas nacionales en el ámbito de la Administración (Consideraciones desde Galicia)", *Las lenguas nacionales en el ámbito de la Administración*, Diputación Provincial de Valencia, 1981.
17. "Unha mesma tarefa: a cita coa palabra da cultura e a cita coa cultura da palabra", *Cultura y medios de comunicación en sociedades dependientes*, Edición do Castro, 1982.
18. "Rosalia, manipulada", *Rosalía viva*, A Nosa Terra, Vigo, 1984.
19. "Mi (nuestro) encuentro con Castelao", *Castelao* (ed. de J. A. Durán), Ministerio de Cultura, Madrid, 1986.
20. "Literatura en lingua galega de 1936 a 1955: algúns aspectos da represión lingüística", *Os anos despois (1936-1953)*, A Nosa Terra, Vigo, 1987.
21. "Dúas palabras sobre o poeta Xosé M.ª Díaz Castro", *Homenaxe a X.M.D.C.*, Xermolos, Guitiriz (Lugo), 1987.
22. "Un obreiro, Curros e a Academia", *Curros Enríquez. Crebar as liras*, A Nosa Terra, Vigo, 1988.
23. "La etapa socialista de Unamuno y sus colaboraciones en *La lucha de clases (1894-1896)*", *Sin color ni grito (Diez conferencias para la libertad)*, Sociedad El Sitio, Bilbao, 1988.
24. "Don Ramón Cabanillas confésase con Don Ramón Otero Pedrayo", *Ramón Cabanillas. Camiño adiante*, A Nosa Terra, Vigo, 1989.
25. "Celso: catro cartas desde Caracas", *Celso Emilio Ferreiro. Común temos a patria*, id.
26. "Fortuna literaria de Meendiño", *Estudos Portugueses. Homenagem a Luciana Stegagno Picchio*, Difel, Lisboa, 1989.
27. "Couceiro Freijomil: dúas notas para o seu estudio", *Homenaxe a C.F.*, Pontedeume, 1989.

28. "Uns cantos riscos para retratar a un home singular", *Isaac Díaz Pardo...*, Auditorio de Galicia, Santiago, 1990.
29. "O día en que se inaugurou a Academia Galega: o problema da(s) lingua(s)", *Homenaxe ó profesor Constantino García*, Universidade de Santiago, 1991.
30. "Das miñas memorias: de Ben-Cho-Shey a Ramón Piñeiro", *Homenaxe a Ramón Piñeiro*, Caixa Galicia, A Coruña, 1991.
31. "Textos de A. Cunqueiro. Ed. e notas de...", *Álvaro Cunqueiro*, Univ. de Santiago, 1992.
32. "Textos dispersos de Fermín Bouza Brey", *Fermín Bouza Brey*, id., 1992.
33. "Situación cultural do galego do 1900 ó 1936", *Actas Congreso Internacional da Cultura Galega*, Xunta de Galicia, 1992.
34. "Problemas e actitudes do profesor de galego", *IV Xornadas da lingua galega*. id.
35. "A literatura galega en América", *Galicia e América*, Consello da Cultura Galega, Santiago, 1992 (hai ed. en castelán e en inglés).
36. "«Palabras», de Luís Pimentel", en Rodríguez Fer, Claudio (ed.), *Comentario de textos contemporáneos*, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1992.
37. "Sobre Francisco F. del Riego", en *Arredor de...*, Edicións do Castro, 1993.
38. "A voz de Dolores", *Catálogo da Exposición sobre Dolores Ibárruri "Pasionaria"*, Auditorio de Galicia, Santiago, 1993.

Apéndice: "La literatura gallega en..."

39. "... 1974", *El año literario español*, Castalia, Madrid, 1974.
40. "... 1975", id., 1975.

41. "... 1976", id., 1976.
42. "... 1977", id., 1977.
43. "... 1978", id., 1978.
44. "... 1979", *El año cultural español*, id., 1979.

IV. Traballos (en revistas, fundamentalmente)

1. "José Leite de Vasconcelos en la Lingüística gallega", *Boletín de la Comisión de Monumentos... de Lugo*, 53-56, 1961.
2. "Aquilino Iglesia Alvariño, traductor al gallego de textos griegos y latinos", *Estudios Clásicos*, Madrid, 1961.
3. "Pedro Salinas y la enseñanza de la Literatura", *Ínsula*, Madrid, 186, 1962.
4. "El escritor ante los corruptores de su obra (A propósito de un apólogo del siglo XVI)", *Enseñanza Media*, Madrid, 113-116, 1962.
5. "El príncipe Luis Luciano Bonaparte en la Lingüística gallega", *Boletín de la Comisión de Monumentos de Lugo*, 57-58, 1962.
6. "El Evangelio de San Mateo. Estudio lingüístico de la traducción gallega de José Sánchez de Santa María (1861)", *id.*, 59-60, 1963.
7. "Dos versiones gallegas del Padrenuestro en el siglo XVIII", *Compostellanum*, 1965.
8. "Dúas cousas sobre Catelao", *Vieiros*, México, 3, 1965.
9. "Ensaio de Bilingüística: galego e castelán fronte a fronte", *Grial*, Vigo, 13, 1966.
10. "O poeta Francisco Añón", *Nova Galicia*, París, 1, 1966.
11. "Nove cavilacións sobre a responsabilidade social do escritor", *Grial*, 14, 1966.

12. "Traducciones de la poesía de Curros Enríquez", *Boletín Comisión Monumentos de Lugo*, 1966.
13. "Gallego moderno y castellano antiguo. Algunos rasgos comunes", *Rosalía*, Lugo, 3, 1966.
14. "Curros Enríquez ou a poesía como loita", *Grial*, 17, 1967.
15. "A chamada de Castelao", *Vieiros*, 4, 1968.
16. "Denominaciones gallegas de la culebra, el zorro y el lobo (Una incursión en la lingüística del tabú)", *Boletín Comisión Monumentos de Lugo*, 67-70, 1968.
17. "En el 80 aniversario del *Catecismo do labrego*", *La Estafeta Literaria*, Madrid, 431, 1969.
18. "Escritores non galegos que escribiron en galego", *Chan*, Madrid, 10 e 11, 1969.
19. "Keita Fodeba en Lugo", *Primer Acto*, Madrid, 1970.
20. "Lugo: teatro en lengua gallega de 1936 a 1970 (Historia de una miseria en siete trancos)", *id.*
21. "Nombres gallegos de la luciérnaga", *Boletín Comisión Monumentos de Lugo*, 71-74, 1971.
22. "Introducción a la literatura gallega de hoy: esbozo de un problema especialmente conflictivo", *Fablas*, Las Palmas de Gran Canaria, 25, 1971.
23. "Poesía aldraxenta e protestataria na Edade Media", *Chan*, 36, 1971.
24. "Viaxe polo *Catecismo do labrego*", *Fronte e cocote*, Lugo, 3, 1972.
25. "A Galician Proverb", *PHP*, Tokio, 1973.
26. "En el XX aniversario de Castelao", *Cuadernos para el Diálogo*, Madrid, 134, 1974.
27. "Unha carta de Pablo Iglesias a Unamuno (Iembranza nun cincuentenario)", *Nordés*, A Coruña, 1, 1975.

28. "Comentario semiolóxico e sociolóxico dun texto de Castelao", *Boletín de la Real Academia Gallega*, La Coruña, 1975.
29. "Antonio Tovar: o home e o poeta", *Nordés*, 4, 1976.
30. "Antonio Machado y Álvarez ("Demófilo") e a cultura popular galega", *Senara*, Colexio Universitario de Vigo, 1, 1979.
31. "La literatura gallega del exilio de 1939", *Camp de l'arpa*, Barcelona, 75, 1980.
32. "O meu Fermín, o noso Penzol, a «Penzol» de todos", *Grial*, 73, 1981.
33. "Darwin en Santiago de Compostela (y los orígenes de la Institución Libre de Enseñanza)", *Los Cuadernos del Norte*, Oviedo, 13, 1982.
34. "Leiras Pulpeiro: o home e o poeta", *Encrucillada*, Pontevedra, 32, 1983.
35. "A Xunta de Galicia, ¿contra a lingua galega?", *Galicia Expres (ese)*, Vigo, 0 e 1, 1983.
36. "Rosalía e Curros ante a emigración", *Anduriña*, Xunta de Galicia, Santiago, 0, 1984.
37. "Pro lingua latina (et non solum...)", *El País*, Madrid, 24 e 25-1-1985.
38. "Poesía de evasión na prisión (Sobre Arturo Noguerol)", *Follas Secas*, Ourense, 7, 1986.
39. "Unhas notas, unhas observacións: modestísima homenaxe a Tomás Barros", *Nordés*, 13, 1987.
40. "Un libro capital sobre la lírica gallego-portuguesa", *Saber/Leer*, Madrid, 9, 1987.
41. "Prehistoria da Academia Galega (Á procura da norma culta de 1875 a 1905)", *Grial*, 99, 1988.
42. "Da vida, da obra e da morte de Ben-Cho-Shey", *id.*, 100, 1988.

43. "Otero Pedrayo, sonetista «neo-latino»", *Boletín Galaxia*, 3, 1988.
44. "Rosalia de Castro: a propósito del libro de Catherine Davies", *Ínsula*, 501, 1988.
45. "Por terras de Viana (Lembranza e homenaxe a Laureano Prieto)", *Estrato*, Viana do Bolo, 1, 1988.
46. "«Demófilo» y la literatura gallega de tradición oral", *Ínsula*, 506-507, 1989.
47. "A poesía civil de Celso E. Ferreiro", *Encrucillada*, 62, 1989.
48. "Sobre a prehistoria de *Longa noite de pedra*", *Boletín Galego de Literatura*, Univ. de Santiago, 1989.
49. "Los poemas gallegos de Carles Roba", *Saber/Leer*, 27, 1989.
50. "«Homenagem» ó rigor e á galeguidade dun lingüista: homenaxe ó prof. Joseph M. Piel", *Grial*, 103.
51. "Palabras sobre palabras", *Dorna*, 15, 1989.
52. "Do Estado da lingua: algunhas cuestións", *Grial*, 107, 1990.
53. "Palabras dun agnóstico (¿A-gnóstico?)", *Encrucillada*, 70, 1990.
54. "Unhas palabras sobre o escritor Manuel Lueiro Rei", *Dorna*, 17, 1991.
55. "Álvaro Cunqueiro y las «divinas palabras», *Ínsula*, 536, agosto, 1991.
56. "Un atlas lingüístico exemplar", *Saber/Leer*, 48, oct., 1991.
57. "Cunqueiro. A modo de introducción", *Primer Acto*, 241, 1991.
58. "Álvaro Cunqueiro, ensayista en gallego", *Saber/Leer*, 57, 1992.
59. "A fermosa empresa de *Mensaxes de poesía*: homenaxe a Eduardo Moreiras", *Nordés*, 17-18, 1992.
60. "Horacio en galego: catro epodos descoñecidos de 1910", *Grial*, 116, 1992.

61. "Gregorio San Juan: seis poemas galegos e un polígloto", *Dorna*, 19, 1992.
62. "Don Francisco Fanego Losada no Seminario de Mondoñedo: o singular maxisterio dun latinista", *Amencer*, Mondoñedo, 100, 1992.
63. "Discurso" (no acto en que recibiu o Pedrón de Ouro), *Encrucillada*, 78, 1992.
64. "Alofonía en gallego", *Zurgai*, Bilbao, 1993.
65. "La poesía de Curros Enríquez", id.

V. Prólogos

1. Castelao, *Retrincos*, Celta, Lugo, 1962.
2. Armesto, Alejandro, *Tiempo de morir*, id.
3. Neira Vilas, Xosé, *Memorias dun neno labrego*, (2.ª ed.), Edicións do Castro, 1968.
4. Ferreiro, Celso E., *Viaxe ao País dos Ananos*, Ciencia Nueva, Col. El Bardo, Madrid, 1968.
5. Lueiro Rey, Manuel, *Vicente y el otro*, Oberón, Buenos Aires, 1968.
6. Ben-Cho-Shey, *Catón galego*, Edicións do Castro, 1969.
7. *Catecismo del labriego*, Kriselu, Bilbao, 1969.
8. Castelao, *Galicia y Valle-Inclán*, Celta, Lugo, 1971.
9. Rodríguez López, Jesús, *Supersticiones de Galicia*, id.
10. Lueiro Rey, M., *Un tempo de sol a sol*, Oberón, Buenos Aires, 1971.
11. Vergara Vilariño, Félix, *Pra vós*, Celta, Lugo, 1971.

12. Ferreiro, Celso E., *Autoescolha poética*, Razão Actual, Porto, 1972.
13. *Jogos Florais Minho-Galaicos*, Convívio, Guimarães, 1972.
14. Pita, Emilio, *Jacobusland*, Ediciós do Castro, 1972.
15. Moreno, M.ª Victoria, *Maradiante*, id., 1973.
16. Neira Vilas, X., *Memorias de un niño campesino*, Júcar, Madrid, 1974.
17. Tovar, Antonio, *Poesía galega completa*, Akal, Madrid, 1974.
18. Ferreiro, Celso E., *Obra completa*, I, id., 1975.
19. Castelao, *Nós*, id., 1976.
20. Cabanillas, Ramón, *Da Terra asoballada*, id.
21. Cartelle, Ramiro, *Coma nós*, Ediciós do Castro, 1977.
22. Mirás, Francisco, *Gramática gallega*, Akal, Madrid, 1978.
23. Neira Vilas, X., *O ciclo do neno*, id.
24. Ferreiro, Celso E., *O libro dos homenaxes*, id., 1979.
25. Pérez Ballesteros, José, *Cancionero popular gallego*, id.
26. Álvarez Cáccamo, Xosé, *Galego cero*, Castrelos, Vigo, 1979.
27. Dono, Xosé, *O bufón*, Alvarellos, Lugo, 1979.
28. *Cuadernos da Escola Dramática Galega*, vol. II, A Coruña, 1979.
29. Valente, José A., *Sete cántigas de Alén*, Ediciós do Castro, 1981.
30. *XXV aniversario del Conservatorio de Vigo*, 1981.
31. Moralejo Álvarez, J.J., *A lingua galega e os seus problemas*, Galaxia, Vigo, 1982.
32. Neira Vilas, X., *Memorias dun neno labrego* (10.ª ed.), Ediciós do Castro, 1982.
33. López-Casanova, Arcadio, *Liturgia do corpo*, id., 1983.
34. Castelao, *Viveroj*, Facultade de Filoloxía, Santiago, 1983.

35. Rodríguez López, Manuel, *Reencontro coa aldea*, Ediciós do Castro, 1983.
36. Castro, Rosalía de, *Obra completa*, Sálvora, Santiago, 1983.
37. Ferreiro, Celso E., *Poesía galega*, id.
38. *O libro do amor (69 poemas do século XX)*, Colexio Universitario de Vigo, 1984.
39. *Diccionario da lingua galega*, Ir Indo Edicións, 1986.
40. Kruckenberg, M.^a do Carme, *Cantigas para un tempo esquecido*, Ediciós do Castro, 1986.
41. Hermida García, Modesto, *As revistas literarias da II República*, id., 1987.
42. Bozal, Valeriano, *Sátira y tragedia: las imágenes de Castelao*, id.
43. Cabada Vázquez, Xosé M., *Vagalumes*, Asociación de Fillos e Amigos da Estrada, 1989.
44. *Celso E. Ferreiro. Catálogo da mostra bibliográfica...*, Universidade de Santiago, 1989.
45. *Celso E. Ferreiro en Pontevedra*, Xunta de Galicia, 1989.
46. *Letras Galegas 1989. Celso E. Ferreiro*, Concello de Ourense, 1989.
47. "A Monteira: de re litteraria", in ed. facsímil de *A Monteira*, Xunta de Galicia, 1989.
48. Vergara Vilariño, Fiz, *Nos eidos da bremanza*, Galaxia, Vigo, 1990.
49. *Brillaban os verde coral. Premios do XVIII Certame Literario Minerva*, Revista Vamos, Santiago, 1990.
50. Rábade Paredes, Xesús, *Recuperar a voz*, Ediciós do Cumio, Pontevedra, 1991.
51. Bel Ortega, F., *Vida e obra de Francisco Añón*, Fundación Barrié de la Maza, A Coruña, 1991.

52. Tovar, Antón, *A nada destemida*, Galaxia, Vigo, 1991.
53. Limia Gardón, F.J., *A comarca do Ribeiro*, Everest, León, 1992 (hai ed. cast.)
54. Sanmartín Sobrino, J., *A Estrada en el Camino de Santiago*, Concello da Estrada, 1993.
55. *III Premio de poesía e relato curto do I.B. Francisco Aguiar de Betanzos*, 1993.
56. Nicolás Rodríguez, Ramón, *Diccionario dos verbos galegos*, Edicións do Cumio, Pontevedra, 1993.
57. Boullosa, Palmira G., *Asoladamente, o teu nome*, Edicións do Castro, 1993.
58. *Actas do Simposio Fray Antonio de Guevara e a cultura literaria na Galicia do XVI*, Deputación Provincial de Lugo, 1993.

VI. Voces en Enciclopedias

1. *Gran Enciclopedia Asturiana*
Curros Enríquez / "El gaitero de Gijón", etc.
2. *Gran Enciclopedia Catalana*
Gallec / Galaico-portugués.
3. *Gran Enciclopedia Gallega*
Aires da miña terra de Curros Enríquez / Alemania: Filología y relaciones culturales / *Almanaque Gallego* de Buenos Aires / Alonso, Dámaso / Angazo / Ánxel Xohán / Añón, Francisco / Arco da vella / Aresti, Gabriel / Armanyà Font, Francisco / Asociación iniciadora y protectora de la Academia Gallega / Atlas Lingüístico de la Península Ibérica / Azorín / Banquete de Conxo / Biblia: traducciones gallegas / *Catecismo do labrego* / Curros Enríquez, Manuel / Esperanto / *A Fouce* de Buenos Aires / Gaita y gaitero

en la literatura / Galicia Literaria (as.) / *Los gallegos pintados por sí mismos* / García Blanco, Manuel / García Lorca, Federico / Giner de los Ríos, Francisco / Gómez del Valle, Laureano Ernesto / Gómez del Valle, Manuel / Góngora / Graña y Orje, Valentín / Guillén, Nicolás / Horacio / Institución Libre de Enseñanza / Insua, Pablo / *Ínsula* / Italia / Jiménez, Juan Ramón / Johan Baveca / Johan Mendiz de Briteyros / Johan Servando / Krapf, Eugenio / Kruckenberg, M.^a del Carmen / Krüger, Fritz / Leiras Pulpeiro, Manuel / *Loita* (rev.) / Machado y Álvarez, Antonio / Marcos da Portela / Mendiño / *Mensajes de poesía* / *Nós* (1918-19) / Otero, Aníbal / Pensado Tomé, J.L. / Veiga Arias, Amable / Ventosela, Gaiteiro de.

Nos Apéndices: Alonso Fontán, Antonio / Paz Lestón, Xervasio / Riba, Carles / Salvat, Ricard / San Juan, Gregorio / Trampitán / Ventura Balañá, Miguel / Xan da Cova.

VII. Traduccions

a) Do galego ó castelán

1. Ferreiro, Celso Emilio, *Viaxe ao País dos Ananos*, col., El Bardo, 1968.
2. Castelao, *Dous contos, cinco "cousas" e...*, Ediciós do Castro, 1970.
3. *Catecismo del campesino*, Júcar, Madrid, 1973.
4. Castelao, *Cuatro obras*, Cátedra, Madrid, 1973.
5. Castelao, *Cuatro obras*, id., 1990 (con novo pról. e trad. revisada).

b) Do castelán ó galego

1. Meabe, Tomás, *14 fábulas*, Kriselu, Bilbao, 1968.
2. *Declaración Universal... dos Dereitos do neno*, Xunta de Galicia, 1989 (1.ª ed., 1973).

Apéndice

3. Brecht, Bertolt, *O que dixó si, o que dixó non*, Betanzos, 1968. (O texto da trad. gal., feita desde o cast., nunca foi impreso.)

VIII. Edicións

a) Con establecemento de texto e/ou aportación de textos

1. Castro, Rosalía de, *En las orillas del Sar*, Anaya, Salamanca, 1963.
2. Curros Enríquez, M., *O Divino Sainete*, Edicións do Castro, 1969.
3. Cabanillas, R., *Obra Completa* (3 vols.), Akal, Madrid, 1979-81.
4. Leiras Pulpeiro, Manuel, *Poesía completa* (V. I, 18).
5. Castro, Rosalía de, *En las orillas del Sar*, Cátedra, Madrid, 1985.
6. Iglesia Alvariño, Aquilino, *Poesía galega completa*, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1986.
7. Curros Enríquez, M., *Obra gallega*, Xuntanza, Santiago, 1989.

b) Edicións políglotas

8. García Lorca, F., *Seis poemas galegos*, Akal, Madrid, 1974.
9. Castelao, Nós, Júcar, Madrid, 1974.

10. *Homenaxe a Meendiño*, Colexio Universitario de Vigo, 1983.
11. *Homenaxe a Martín Codax*, id., 1984.

IX. Escolmas e recopilacións de textos

1. *Textos literarios y geográficos sobre Tierra de Campos*, Diputación de Palencia, 1960. (Coa colab. de E. Ortega Gato.)
2. *Textos literarios sobre Lugo y su provincia*, Celta, Lugo, 1963.
3. *Platero e mais eu*, Cartonaxes ANMI, Lugo, 1965.
4. *Antonio Machado na nosa voz*, Círculo de las Artes, Lugo, 1966.
5. *Cántigas populares sociais (59 galegas e 9 negras)*, Cartonaxes ANMI, 1966.
6. *Cantigas sociais recollidas do pobo*, Castrelos, Col. O Moucho, Vigo, 1970.
7. *Os cen mellores poemas da lingua galega*, Celta, Lugo, 1970 (5.ª ed., 1980)
8. *Galicia no ano 70*, id., 1971.
9. *Refráns da nosa xente*, id., 1972.
10. *Castelao*, Galería A. Machado, Madrid, 1972.
11. *Declaración dos dereitos do neno e outras cousas nosas*, Celta, Lugo, 1973.
12. Azorín, *Rosalía de Castro y otros motivos gallegos*, id.
13. Castelao, *Prosas recuperadas*, I, id., 1974.
14. Murguía, Manuel, *Política y sociedad en Galicia*, Akal, Madrid, 1974.
15. *Galicia vista por los no gallegos (Cuatrocientos autores: de Estrabón a Laín Entralgo)*, Júcar, Madrid, 1974.

16. Castelao, *Nós*, id.
17. *Catro documentos sociopolíticos*, Akal, Madrid, 1974.
18. Castelao, *Páxinas escollidas*, id., 1975.
19. Ferreiro, Celso E., *Obra completa* (3 vols.), id.
20. Castelao, *Cousas, contos e un discurso e mais dibuxos*, Universidade Laboral, A Coruña, 1975.
21. *Galeuzca. Antología posible*, Akal, Madrid, 1976.
22. *Homenaxe multinacional a Castelao*, id.
23. Castro, Rosalía de, *Obra galega completa*, id., 1977.
24. *As Irmandades da Fala*, A Voz do Pobo, Vigo, 1977.
25. Ben-Cho-Shey, *Galicia no corazón*, Edicións do Castro, 1977.
26. Ferreiro, Celso E., *Antología*, Júcar, Madrid, 1982.
27. *En torno a Rosalía*, id., 1985.
28. *Coroa poética para Rosalía de Castro*, Edicións Xerais de Galicia, Vigo, 1985.
29. *Rosalía de Castro e a súa época*, Caixa de Aforros de Vigo, 1985.
30. *No cincuentenario da morte de Unamuno*, id., 1986.
31. *Homenaxe a Castelao*, id.
32. *Tres médicos galegos que foron escritores*, Academia Médico-Quirúrxica de Pontevedra, 1986.
33. *Airas Nunez...*, Galaxia, Vigo, 1987.
34. *Homenaxe a D. Ramón Otero Pedrayo*, Caixa de Aforros de Vigo, 1988.
35. *Coroa poética para Castelao*, Edicións do Castro, 1988.
36. Lorenzo Varela, *Dez poemas*, id.
37. Curros Enríquez, M., *Obra Castellana*, Xuntanza, Santiago, 1988.
38. *Homenaxe a Antonio Machado (no quincuaxésimo cabodano)*,

- Caixa de Aforros de Vigo, 1989.
39. *Homenaxe a Luís Pimentel e Dámaso Alonso*, Caixa de Aforros de Vigo, 1990.
 40. *García Lorca en Santiago de Compostela*, Consellería de Cultura, Santiago, 1990.
 41. *Carles Riba e Galicia*, Galaxia, Vigo, 1993.

Apéndice

- No Suplemento Cultural de *Faro de Vigo*:
42. *Homenaxe a Meendiño*, 28-5-1982.
 43. *Homenaxe a Martín Codax*, 11-11-1983.
 44. *Homenaxe a José Ángel Valente*, 21-4-1985.
 45. *Homenaxe a F. García Lorca*, 21-12-1985.
 46. *Homenaxe a X. Neira Vilas* (nos XXV anos de *Memorias dun neno labrego*, 12-4-1986).

X. Traballos premiados

1. "Canto a Ribadavia" (en prosa), Xogos Florales de Ribadavia, 7-9-1949 (in.).
2. *Estudio de un vocabulario agrícola: la vid y la vinicultura en O Ribeiro (Ourense)*, 1952 (in.).
Premio convocado polo Centro Galego de Buenos Aires (o tribunal, presidido por Dámaso Alonso).
3. "Un centenario: el Príncipe Luis Luciano Bonaparte y las traducciones gallegas del Evangelio de San Mateo", *La Noche*, 24-12-1959.

Premio Ramón Mourente, 1959.

4. "Un problema esencial de Galicia: a cuestión ortográfica", *La Voz de Galicia*, 19-6-1986.
Premio Galicia de Xornalismo, 1986.
5. "Emilio: o seu reino non era desta árbore", id., 27-9-1988.
Premio Nacional de Periodismo Julio Camba, 1988 (o 3.º).
6. "Celso Emilio Ferreiro: a espada na canción", id., 1990.
Premio Galicia de Xornalismo, 1990.
7. "María das Falas di mal do noso tempo", *A Nosa Galiza*, 1993.
Finalista no Certame Xacobeo (1992) para composicións ó xeito medieval.

XI. Varia

a) Textos en verso.

1. "María das Falas di mal do noso tempo", *A Nosa Galiza*, Xenevra, 1993.
2. "Epístola laudatoria para Xesús Campos", *Xesús Campos. Unha visión aguda e vertixinosa de Galicia*, Consorcio da cidade de Santiago de Compostela, 1993.

b) Prólogos (ou colaboracións) en catálogos de arte.

3. *Castelao*, Librería A. Machado, Madrid, 1972.
4. *Plástica galega: século XX*, Caja de Ahorros Municipal de Vigo, 1981.
5. *Agustín Pérez Bellas*, Ayuntamiento de Vigo, 1983.
6. *Pesqueira. Exposición Antolóxica*, Caja de Ahorros Municipal de Vigo, 1986.

c) Enquisas.

7. *Encuesta sobre el gallego hablado*, Lugo, 1967.

8. *Enquisa para redacta-lo Dicionario da nova literatura galega*, id., 1969.

9. *Enquisa n.º 2 sobre o galego falado*, id., 1970.

d) Presentación de cantautores.

10. "Xavier", no disco de EDIGSA, Barcelona, 1969.

e) Outros

11. Índice analítico de temas, antropónimos... de *Sempre en Galiza*, Akal, Madrid, 1977.

12. Guión e textos para o vídeo Celso E. Ferreiro, *La Voz de Galicia*, 1989.

Artigos e artigos de amigos en prensa diaria (*La Voz de Galicia*, *El País*, *La Noche*, *El Progreso*, ...) e en prensa semanal (*Triunfo*, *Taina*, ...). Neste apartado debían mencionarse as enciclopedia "A tra das palabras" e "No lado das palabras" de Fano de Vigo (1980-85) e a escola de *La Voz de Galicia* "Columnas" (1992-83).

II. Entre as coleccións de libros que dixisti, compoñita a serie "Avalonga" e "Avalonga" de Azañ Editor, Madrid.

III. Organizasti, entre outras, as nostras bibliográficas dedicadas a Carvajal (Palencia, 1959), Cas anxo de literatura galega (Lugo, 1963), R. Menéndez Pidal (Lugo, 1968) e Teixeira de Pascoens e Galicia (Amoranto, 1970).

IV. É moi intenso e intenso o labor de conferenciante en España, Portugal, Francia, Zúria, Alemaña, Inglaterra, Arxentina, Uruguai, Venezuela, O Canadá e Estados Unidos.

Nota a esta Bibliografía

Non se consignan polo miúdo os seguintes labores:

I. Centos e centos de artigos na prensa diaria (*La Voz de Galicia, El País, La Noche, El Progreso...*) e na prensa semanal (*Triunfo, Teima...*). Neste apartado deben mencionarse as seccións "A eira das palabras" e "No eido da palabra" de *Faro de Vigo* (1980-85) e a actual de *La Voz de Galicia* "Columnas" (1992-93).

II. Entre as coleccións de libros que dirixiu, cumpriría sinalar "Arealonga" e "Arealongiña" de Akal Editor, Madrid.

III. Organizou, entre outras, as mostras bibliográficas adicadas a Cervantes (Palencia, 1959), Cen anos de literatura galega (Lugo, 1963), R. Menéndez Pidal (Lugo, 1968) e Teixeira de Pascoaes e Galicia (Amarante, 1978).

IV. É moi extenso e intenso o labor de conferenciante en España, Portugal, Francia, Suíza, Alemaña, Inglaterra, Arxentina, Uruguai, Venezuela, O Canadá e Estados Unidos.

Notas a esta Bibliografía

1. Para un conocimiento más detallado de algunas de las obras citadas véase:

I. Carreras y otros, *de arcos na prensa diaria* (La Voz de Galicia, El País, La Nación, El Progreso...) e *na prensa semanal* (Travieso, Teina...).
Neste apartado debían mencionarse as seccións "A era das palabras" e "No eido da palabra" de Faro de Vigo (1880-82) e a actual de La Voz de Galicia "Columnas" (1882-83).

II. Para as coleccións de libros que dirixiu cumprira sinxela "Asociación e "Anastasio" de Akal Editor, Madrid.

III. Organizouse entre outras, as moitas bibliográficas referidas a Carvajal (Patencia, 1988), Can enos de literatura galega (Lugo, 1983), R. Menéndez Pidal (Lugo, 1988) e Teina de Foz e de Galicia (Aranza, 1978).

IV. É moi extensa a lista de colaboradores en España, Portugal, Francia, Suíza, Alemaña, Inglaterra, Arxentina, Uruguai, Venezuela, O Canadá e Estados Unidos.

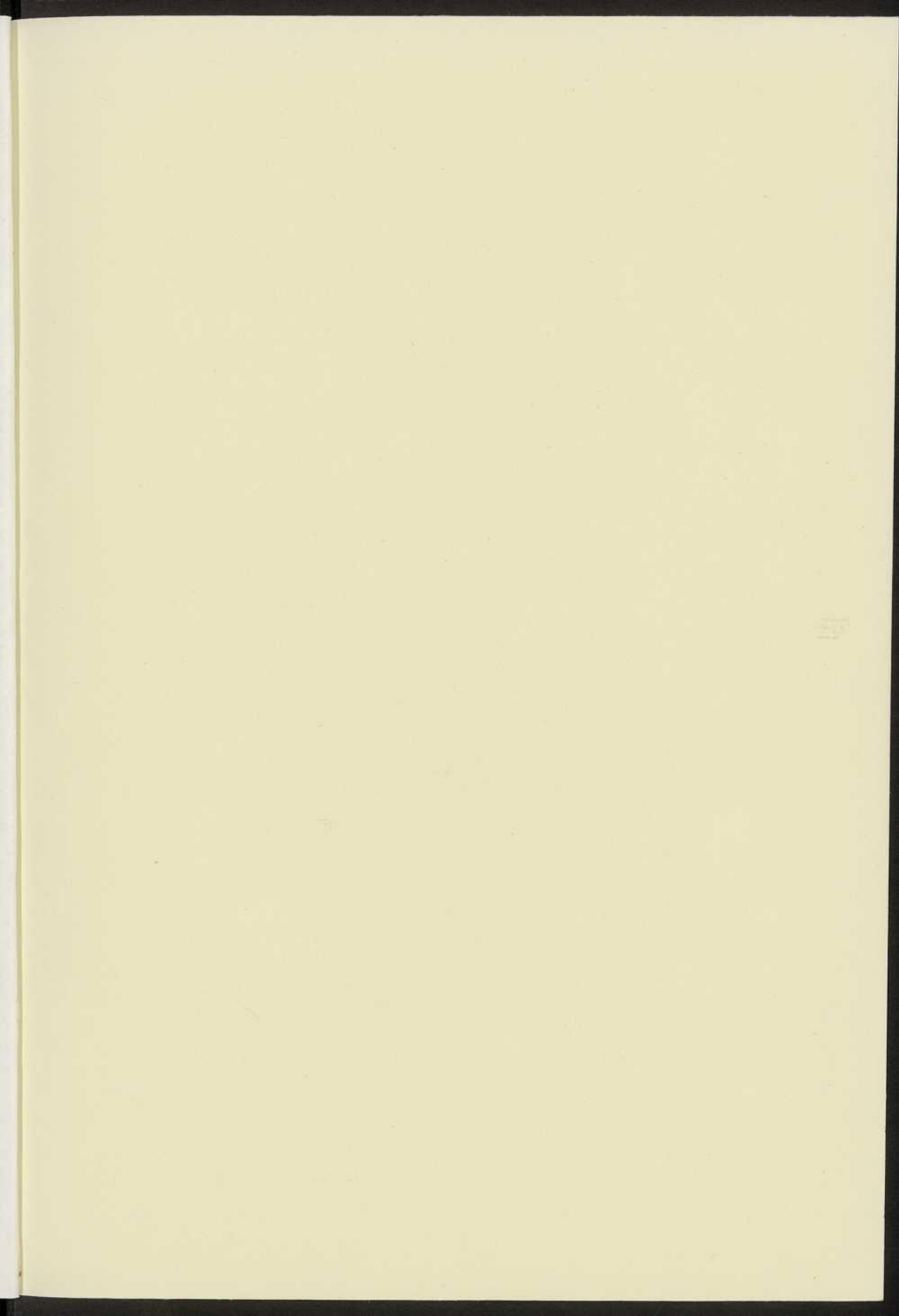
Índice xeral

Nota previa	7
A. Curriculum	9
B. Bibliografía (resumida)	11
I. Libros	11
II. Opúsculos	13
III. Traballos en volumes colectivos	14
IV. Traballos (en revistas, fundamentalmente)	17
V. Prólogos	21
VI. Voces en Enciclopedias	24
VII. Traduccións	25
VIII. Edicións	26
IX. Escolmas e recopilacións de textos	27
X. Traballos premiados	29
XI. Varia	30
Nota a esta Bibliografía	33
Índice xeral	35

Index

Introduction	1
1. The Problem	10
2. The Method	20
3. The Results	30
4. The Discussion	40
5. The Conclusion	50
Bibliography	60
Appendix	70

Index

REAL A
GAL
A CO

35

Bibli

GA

EE

DR

3

io